

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 121/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen hallituksen toimista vanhuspalveluiden turvaamiseksi

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Petteri Orpon /kok. ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 121/2019 vp:

Mitä sellaisia toimia hallitus aikoo esittää vanhuspalvelujen laadun ja yhdenvertaisuuden takaamiseksi, jotka se myös pystyy toimeenpanemaan ja rahoittamaan tällä hallituskaudella ja

miten ja millä aikataululla hallitus aikoo lisätä sosiaali- ja terveysalan houkuttevuutta ja ratkaista hoiva- ja hoitohenkilöstön riittävyteen liittyvät ongelmat?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pääministeri Antti Rinteen hallituksen ohjelmassa on laajasti erilaisia tällä hallituskaudella toteutettavia toimenpiteitä, joilla sekä vahvistetaan ikääntyvän väestön hyvinvointia ja toimintakykyä että parannetaan iäkkäille tarkoitettuja palveluja.

Perhe- ja peruspalveluministeri on asettanut työryhmän valmistelemaan esityksiä iäkkäiden henkilöiden palvelujen kokonaisuuden uudistamiseksi ja väestön ikääntymiseen varautumiseksi. Työryhmän tehtävänä on valmistella esityksiä lainsäädäntöön tarvittavista muutoksista vaikutusarvioineen vuoden loppuun mennessä. Lisäksi ryhmä tekee ehdotuksen suosituksen tasoista laatutekijöistä vuosille 2020–2023 sekä väestön ikääntymiseen liittyvistä toimenpiteistä pitkällä aikavälillä sosiaali- ja terveyspalveluja laajemmin.

Hallitus on sitoutunut parantamaan vanhuspalveluita merkittävästi tällä hallituskaudella kirjaamalla lakiin sitovan hoitajamitoituksen iäkkäiden ympärivuorokautisessa hoidossa (0,7). Mitoituksen toteutuksessa huomioidaan hoitoisuus ja henkilöstön työnjakoa selkeytetään tukipalvelujen osalta. Vanhuspalvelulakia päivittävä asiantuntijatyöryhmä antoi ehdotuksensa 3.10.2019 siitä, miten hallitusohjelman tavoite on saavutettavissa. Sosiaali- ja terveysministeriö on laittanut vanhuspalvelulakityöryhmän mitoitusjaoston valmisteleman yksimielisen esityksen lausuntokierrokselle 4.10.2019. Lausuntokierroksen ja lainsäädännön arviointineuvoston käsittelyn jälkeen hallitus antaa esityksensä eduskunnalle syysistuntokauden aikana. Lain on tarkoitus tulla voimaan ensi vuonna sen jälkeen, kun eduskunta on esityksen käsitellyt. Hallitus on sitoutunut toteuttamaan hallitusohjelmakirjauksen sitovasta hoitajamitoituksesta vanhusten tehostetussa palveluasumisessa (0,7) ja varaa siihen budjettiriihen päätöksen mukaisesti taloudelliset resurssit julkisen talouden suunnitelmassa ja talousarvioissa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 121/2019 vp

Muut uudistamista vaativat kokonaisuudet valmistellaan työryhmän ehdotusten pohjalta vuoden loppuun mennessä ja niihin liittyvät lainsäädäntömuutokset tuodaan eduskuntaan ensi vuonna kevätistuntokaudella. Vanhuspalveluiden uudistamiseen on varauduttu valtiontalouden kehyksissä. Ympäri vuorokautisen hoidon rinnalla tullaan vahvistamaan kotihoidon resursseja ja laatua. Myös omaishoitoa kehitetään edelleen. Palvelujen määrän ja resurssien vahvistamisen lisäksi palvelujen sisältöjä ja rakenteita parannetaan. Myös näiden uudistusten valmisteluun on varattu rahoitus valtiontalouden kehyksissä. Jatkovuosien mahdolliset uudistustarpeet arvioidaan tulevien kehysvalmistelujen yhteydessä.

Henkilöstön saatavuutta parannetaan ja alan houkuttelevuutta lisätään monin eri toimenpitein, kuten ennakoimalla koulutustarpeita ja hyödyntämällä erilaisia koulutuspolkuja, päivittämällä työttömänä tai muuten työstä/alalta poissa olleiden ammatillista osaamista ja rakentamalla erilaisia työllistymisreittejä sekä selvittämällä mahdollisuudet hyödyntää työperäistä maahanmuuttoa. Alan veto- ja pitovoimaa lisätään työssä kehittämis- ja etenemismahdollisuuksia parantamalla, ottamalla käyttöön alueellisia varahenkilöstöjä, joita sekä yksityiset että julkiset palveluntuottajat voivat hyödyntää työvoiman joustotarpeisiin, ottamalla käyttöön uutta rutiininomaista työtä vähentävää ja siten työn mielekkyyttä parantavaa teknologiaa sekä lisäämällä mahdollisuuksia omaan työhön vaikuttamiseen esimerkiksi ottamalla käyttöön itseohjautuvia tiimejä.

Edellä mainittuja toimenpiteitä sisältyy työllisyysasteen nostoon tähtääviin ohjelmiin sekä hoitotakuun toimeenpanoon. Alan houkuttelevuuteen ja teknologian hyödyntämiseen liittyviä toimenpiteitä on tarkoitus sisällyttää päivitettävänä olevaan iäkkäiden laatusuosituksen ja osin myös poikkihallinnolliseen ikäohjelmaan, jota varten kehykseen on varattu 15 miljoonan euron määräraha.

Helsingissä 9.10.2019

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru